

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษากำหนดโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยในการตรวจสอบบัญชี สหกรณ์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ได้พบข้อดี ข้อจำกัดในการใช้โปรแกรม และผลการ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

จากการได้ศึกษากำหนดงานต่าง ๆ ในโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ผู้ศึกษาได้พบ ข้อดี และข้อจำกัดของโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ดังนี้

ข้อดีของการนำโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยในการตรวจสอบ

1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการตรวจสอบให้รวดเร็วและทันสมัยเหมาะสมกับ ยุคสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายที่ต้องการลดปริมาณสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบส่วนหนึ่ง โดย การให้สหกรณ์ที่เข้มแข็งจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเอง
2. เป็นโปรแกรมที่ประมวลผลข้อมูลได้หลายรูปแบบ และประมวลผลข้อมูลไม่จำกัด
3. เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการเก็บรวบรวมหลักฐานเพื่อประเมินคุณภาพของ โปรแกรมระบบบัญชีที่ใช้อยู่ รวมถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์
4. ช่วยตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ทำได้โดย ตรวจสอบความมีอยู่จริง ความถูกต้อง ความ สมบูรณ์และความตรงกันของข้อมูลในแฟ้มข้อมูล
5. ช่วยตรวจสอบคุณภาพของการประมวลผล เช่น การจัดลำดับอายุลูกหนี้ของข้อมูลใน แฟ้มข้อมูลลูกหนี้ การวิเคราะห์สินค้าที่ล้าสมัย ซึ่งสามารถทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถจัดเตรียม ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงต่อไปได้
6. สามารถพัฒนาโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบ ACL ที่เป็นมาตรฐานซึ่งนำมาใช้ได้ในปีถัดไป โดยใช้ Batch file หรือ ชุดคำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล Analyze Commands

ข้อจำกัดของโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

1. เมนูต่าง ๆ และการใส่เงื่อนไขในการตรวจสอบต้องใช้ภาษาอังกฤษทั้งหมดทำให้ยากต่อการ ทำความเข้าใจของผู้สอบบัญชีที่ไม่ชำนาญด้านนี้โดยเฉพาะ
2. คำสั่งในการตรวจสอบข้อมูล Batch file ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำไว้ยังมีไม่เพียงพอ ต่อการตรวจสอบเพราะเงื่อนไขในระบบของสหกรณ์ในปัจจุบันมีเยอะกว่าคำสั่งที่จัดเตรียมไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 69 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่า จำนวนประชากรที่จะใช้ในการศึกษาซึ่งมีเพียงจำนวน 66 คน เนื่องจากมีผู้สอบบัญชีได้ย้าย-โอนเข้าออก และผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามไปเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ทำให้มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มขึ้น ซึ่งในแบบสอบถามได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอบบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	18.84
หญิง	56	81.16
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.16 รองลงมา เป็นเพศชายคิดเป็น ร้อยละ 18.84

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 30 ปี	5	7.25
31 - 40 ปี	41	59.42
41 - 50 ปี	17	24.64
51 - 60 ปี	6	8.69
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.64 และอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.69

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการศึกษาระดับสูงสุด

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปวช.	0	0.00
ปวท, ปวส.	7	10.14
ปริญญาตรี	55	79.72
ปริญญาโท	7	10.14
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.72 รองลงมาได้แก่ ในระดับปวท ปวส และปริญญาโท ซึ่งมีจำนวนในอัตราที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.14

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	6	8.70
6-10 ปี	23	33.33
11-15 ปี	18	26.09
16-20 ปี	11	15.94
21-25 ปี	8	11.59
มากกว่า 25 ปี	3	4.35
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอยู่ในช่วงระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.09 และช่วงระหว่าง 16-20 คิดเป็นร้อยละ 15.94

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
เจ้านักงานตรวจสอบบัญชี 2-5	3	4.35
นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 6	18	26.09
นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 6 ว	4	5.80
นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 7	7	10.14
นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 7 ว หรือ 8 ว	11	15.94
เจ้าหน้าที่บริหารงานตรวจสอบบัญชี 6	25	36.23
เจ้าหน้าที่บริหารงานตรวจสอบบัญชี 7	1	1.45
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ในระดับเจ้าหน้าที่บริหารงานตรวจสอบบัญชี 6 คิดเป็นร้อยละ 36.23 รองลงมาตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี 6 คิดเป็นร้อยละ 26.09 และนักวิชาการตรวจสอบบัญชี 7 ว หรือ 8 ว คิดเป็นร้อยละ 15.94

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการทราบถึงการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาช่วยตรวจสอบ

ทราบโปรแกรม ACL	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	62	89.86
ไม่ทราบ	7	10.14
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาช่วยตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 89.86 และไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 10.14

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จำแนกตามประสบการณ์ในการเคยฝึกอบรม

โปรแกรม	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1 โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท	65	94.20	4	5.80	69	100.00
2 โปรแกรมระบบสมาชิก เงินรับฝากและเงินให้กู้	51	73.91	18	26.09	69	100.00
3 โปรแกรมระบบสินค้า	38	55.07	31	44.93	69	100.00
4 โปรแกรมระบบคอมพิวเตอร์	37	53.62	32	46.38	69	100.00
5 โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL	42	60.87	27	39.13	69	100.00
6 อื่นๆ	2	2.90	67	97.10	69	100.00

จากตารางที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามเคยเข้ารับการฝึกอบรมปรากฏผล ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.20 รองลงมาเป็นโปรแกรมระบบสมาชิก เงินรับฝากและเงินให้กู้ คิดเป็นร้อยละ 73.91 และโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL คิดเป็นร้อยละ 60.87

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของสหกรณ์ในความรับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถาม

สหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	6	8.70
6 - 10	43	62.31
11 - 15	14	20.29
16 - 20	6	8.70
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสหกรณ์ในความรับผิดชอบ ได้แก่จำนวน 6-10 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 62.31 รองลงมาได้แก่ จำนวน 11-15 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20.29 จำนวน 1-5 สหกรณ์ และ 16-20 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 8.70

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสภกรณัในความรับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สภกรณั	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	35	50.72
6 - 10	22	31.88
11 - 15	3	4.35
16 - 20	8	11.60
อื่นๆ ไม่ได้ใช้ทุกสภกรณั	1	1.45
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 9 จำนวนสภกรณัในความรับผิดชอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวน 1-5 สภกรณัคิดเป็นร้อยละ 50.72 รองลงมา 6-10 สภกรณั คิดเป็นร้อยละ 31.88 16-20 สภกรณั คิดเป็นร้อยละ 11.60

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

เคย/ไม่เคย	จำนวน	ร้อยละ
เคย	38	55.07
ไม่เคย	31	44.93
รวม	69	100.00

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 55.07 และไม่เคยใช้ คิดเป็นร้อยละ 44.93

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้งานสอบบัญชี

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกการทราบถึงความรู้ความเข้าใจ ในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้งานสอบบัญชี

ความรู้ความเข้าใจด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้งานสอบบัญชี		ทราบ	ร้อยละ	ไม่ทราบ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี คือ การนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ เช่น ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์และระบบการจัดการฐานข้อมูลมาช่วยในการสอบบัญชี	61	88.41	8	11.59	69	100.00
2	เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีที่นิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไปและการใช้ข้อมูลทดสอบ	61	88.41	8	11.59	69	100.00
3	ระบบที่มีการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ข้อมูลต่าง ๆ จะเก็บในแฟ้มข้อมูลทั้งที่เป็นแฟ้มข้อมูลหลัก (master file) และแฟ้มรายการเปลี่ยนแปลง (transaction file)	51	73.91	18	26.09	69	100.00
4	โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (GAS) ช่วยในการเรียกดูข้อมูลและเก็บรวบรวมหลักฐานในการตรวจสอบ	31	44.93	38	55.07	69	100.00
5	การตรวจสอบโดยรอบเครื่อง (Audit Around the computer) ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ โดยตรวจรายการข้อมูลนำเข้าและผลลัพธ์ที่พิมพ์จากเครื่อง	31	44.93	38	55.07	69	100.00
6	การตรวจสอบแบบผ่านเครื่อง (Audit Through the computer) ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และเทคนิคคอมพิวเตอร์มากกว่าการตรวจสอบโดยรอบเครื่อง	38	55.07	31	44.93	69	100.00
7	ความซับซ้อนของระบบงานและสถานการณ์จำเป็นต้องใช้เทคนิคการตรวจสอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย เช่น ระบบการประมวลผลที่ยุ่งยากซับซ้อน ขาดเอกสารการนำเข้า	49	71.01	20	28.99	69	100.00
8	ขั้นตอนการใช้เทคนิคการตรวจสอบ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวางแผน การควบคุมความปลอดภัย การจัดกระดษทำการและรวบรวมหลักฐานและการรายงาน	64	92.75	5	7.25	69	100.00
9	ความสามารถของโปรแกรมตรวจสอบมีมาก เช่น การเข้าสู่และการอ่านแฟ้มข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง เป็นต้น	61	88.41	8	11.59	69	100.00
10	ความจำเป็นในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบจะแตกต่างกัน เช่น ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของระบบงาน เป็นต้น	58	84.06	11	15.94	69	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงถึงความรู้ความเข้าใจด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้งานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการทราบ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบถึงขั้นตอนการใช้เทคนิคการตรวจสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.75 รองลงมา คือ เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี และเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบที่นิยมอย่างแพร่หลาย และความสามารถของโปรแกรม ด้วยจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 88.41

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL
วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวโน้มเบื้องต้นเพื่อพิจารณาวางแผนการตรวจสอบบัญชี

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	5	13.16
มากที่สุด	6	15.79
มาก	19	50.00
ปานกลาง	7	18.42
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL วิเคราะห์แนวโน้มเบื้องต้นเพื่อพิจารณาวางแผนการตรวจสอบบัญชีดังนี้ ปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.42 และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL วิเคราะห์ ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหาแนวโน้มของ แต่ละประเภทของสินค้า

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	5	13.16
มากที่สุด	6	15.79
มาก	17	44.74
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 13 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL วิเคราะห์ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหา แนวโน้มของ แต่ละประเภทของสินค้า ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมาปฏิบัติ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.68 และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้
คัดเลือกข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้พิจารณาไว้ตามความเหมาะสม

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	6	15.79
มากที่สุด	8	21.05
มาก	17	44.74
ปานกลาง	7	18.42
น้อย	0	0.00
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 14 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้คัดเลือกข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้พิจารณาไว้ตามความเหมาะสม ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมาปฏิบัติมากที่สุด 21.05 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.42

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL เพื่อทดสอบความถูกต้องของข้อมูลในแฟ้มข้อมูลทั้งหมด หรือบางส่วนที่สนใจ

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	6	15.78
มากที่สุด	8	21.05
มาก	18	47.39
ปานกลาง	6	15.78
น้อย	0	0.00
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 15 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL เพื่อทดสอบความถูกต้องของข้อมูลในแฟ้มข้อมูลทั้งหมด หรือบางส่วนที่สนใจ ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 47.39 รองลงมา ปฏิบัติมากที่สุด 21.05 ปฏิบัติปานกลางและไม่ปฏิบัติ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.78

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้วิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้า

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	4	10.53
มากที่สุด	6	15.79
มาก	18	47.37
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 16 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้วิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้านี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.68 และปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้ทดสอบระบบการควบคุมภายใน (Test of Controls) เช่นการสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการขายเชื่อขายเกินวงเงินเครดิต

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	6	15.79
มากที่สุด	4	10.53
มาก	19	50.00
ปานกลาง	7	18.42
น้อย	2	5.26
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 17 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้ทดสอบระบบการควบคุมภายใน (Test of Controls) เช่นการสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการขายเชื่อขายเกินวงเงินเครดิตนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.42 และไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL พิมพ์รายงานผลการตรวจสอบจากโปรแกรม เพื่อจัดทำกระดาษทำการ

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	6	15.79
มากที่สุด	4	10.53
มาก	19	50.00
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	0	0.00
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 18 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL พิมพ์รายงานผลการตรวจสอบจากโปรแกรม เพื่อจัดทำกระดาษทำการดังนี้ ปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.68 และไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 15.79

การปฏิบัติการใช้คำสั่งประมวลผลในโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Count นับจำนวนรายการทั้งหมด

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	0	0.00
มากที่สุด	8	21.05
มาก	21	55.26
ปานกลาง	7	18.42
น้อย	2	5.27
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 19 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Count นับจำนวนรายการทั้งหมด ดังนี้ ปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.26 รองลงมาปฏิบัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 21.05 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.42

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Count นับจำนวนรายการแบบมีเงื่อนไข

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	2	5.27
มากที่สุด	8	21.05
มาก	21	55.26
ปานกลาง	6	15.79
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 20 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Count นับจำนวนรายการแบบมีเงื่อนไข ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 55.26 รองลงมาปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.05 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Total เพื่อรวมจำนวนของเขตข้อมูล (Field) ที่เป็นตัวเลขไม่มีเงื่อนไข

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	2	5.27
มากที่สุด	8	21.05
มาก	19	50.00
ปานกลาง	8	21.05
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Total เพื่อรวมจำนวนของเขตข้อมูล (Field) ที่เป็นตัวเลขไม่มีเงื่อนไข ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาปฏิบัติมากที่สุดและปฏิบัติปานกลางเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Total เพื่อรวมจำนวนของเขตข้อมูล (Field) ที่เป็นตัวเลขมีเงื่อนไข

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	6	15.79
มากที่สุด	9	23.68
มาก	14	36.84
ปานกลาง	8	21.06
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 22 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Total เพื่อรวมจำนวนของเขตข้อมูล (Field) ที่เป็นตัวเลขมีเงื่อนไข ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมาปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.68 และปฏิบัติปานกลางคิดเป็นร้อยละ 21.06

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Statistical/ Statistics จัดชั้นข้อมูลที่เป็นตัวเลข

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	11	28.95
มากที่สุด	4	10.53
มาก	12	31.58
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	2	5.26
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 23 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Statistical/ Statistics จัดชั้นข้อมูลที่เป็นตัวเลขดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 31.58 รองลงมาไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 28.95 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.68

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Statistical/ Statistics เพื่อหาค่าสูงสุด ต่ำสุด ของข้อมูล

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	11	28.94
มากที่สุด	4	10.53
มาก	12	31.59
ปานกลาง	8	21.05
น้อย	3	7.89
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 24 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Statistical/ Statistics เพื่อหาค่าสูงสุด ต่ำสุดของข้อมูล ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 31.59 รองลงมาไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 28.94 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 25 แสดงการใช้คำสั่ง Age เพื่อวิเคราะห์อายุลูกหนี้หรือสินค้า

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	1	2.63
มากที่สุด	8	21.05
มาก	17	44.74
ปานกลาง	10	26.32
น้อย	2	5.26
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 25 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Age เพื่อวิเคราะห์อายุลูกหนี้หรือสินค้า ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.32 และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Summarize เพื่อสรุปย่อรวมตามเกณฑ์กลุ่มที่กำหนด เช่น สรุปสมาชิกและเงินรับฝากคงเหลือ

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	8	21.05
มากที่สุด	6	15.79
มาก	16	42.11
ปานกลาง	8	21.05
น้อย	0	0.00
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Summarize เพื่อสรุปย่อรวมตามเกณฑ์กลุ่มที่กำหนด เช่น สรุปสมาชิกและเงินรับฝากคงเหลือ ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 42.11 รองลงมาปฏิบัติปานกลางและไม่ปฏิบัติเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Gap เพื่อหาค่าที่ขาดหายไป เช่น ตรวจสอบความต่อเนื่องของเลขที่สมาชิกที่ขาดหายไป

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	2	5.26
มากที่สุด	6	15.79
มาก	15	39.48
ปานกลาง	14	36.84
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 27 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Gap เพื่อหาค่าที่ขาดหายไป เช่น ตรวจสอบความต่อเนื่องของเลขที่สมาชิกที่ขาดหายไปดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 39.48 รองลงมาปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.84 และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.79

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Duplicate สำหรับค้นหาที่ซ้ำซ้อน เช่นรหัสสมาชิกซ้ำ

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	2	5.26
มากที่สุด	8	21.05
มาก	15	39.48
ปานกลาง	12	31.58
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 28 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้คำสั่ง Duplicate สำหรับค้นหาที่ซ้ำซ้อน เช่นรหัสสมาชิกซ้ำดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 39.48 รองลงมาปฏิบัติปานกลางคิดเป็นร้อยละ 31.58 และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Extract สำหรับคัดเลือกข้อมูลเพื่อไปใช้งานต่อไปโดยจะมีการเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในตารางข้อมูลใหม่

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	11	28.95
มากที่สุด	6	15.79
มาก	11	28.95
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	1	2.63
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 29 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้ Extract สำหรับคัดเลือกข้อมูลเพื่อไปใช้งานต่อไปโดยจะมีการเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในตารางข้อมูลใหม่ ดังนี้ ปฏิบัติมาก กับไม่ปฏิบัติเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 28.95 และปฏิบัติปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.68

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้คำสั่ง Export เพื่อนำข้อมูลออกไปใช้ในแฟ้มข้อมูลรูปแบบอื่น เช่น คัดลอกไปวางเป็นไฟล์ Microsoft word เพื่อจัดทำกระดาษทำการ

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	7	18.42
มากที่สุด	5	13.16
มาก	14	36.84
ปานกลาง	9	23.68
น้อย	3	7.90
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 30 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการใช้ Extract สำหรับคัดเลือกข้อมูลเพื่อไปใช้งานต่อโดยจะมีการเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในตารางข้อมูลใหม่ ดังนี้ ปฏิบัติมาก คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา ปฏิบัติปานกลาง 23.68 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 18.42

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัญหาสำหรับผู้สอบบัญชีที่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กพกพา เพื่อนำไปตรวจสอบสหกรณ์นอกสำนักงานของผู้สอบบัญชี
2. ผู้สอบบัญชีบางส่วนยังขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษเนื่องจากเมนูและรายงานต่าง ๆ ในโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL เป็นภาษาอังกฤษ
3. ฐานข้อมูลที่ได้จากสหกรณ์ยังไม่เป็นที่น่าเชื่อถือเท่าใดนักเนื่องจาก สหกรณ์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเริ่มใช้โปรแกรมระบบบัญชีของสหกรณ์และใช้คู่ขนานกับระบบเดิม (ระบบบันทึกด้วยมือตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์)
4. ขาดผู้สอบบัญชีที่ชำนาญเฉพาะด้านการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ ประจำสำนักงาน เนื่องจากผู้สอบบัญชีโอน-ย้าย กันบ่อยอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้สอบบัญชีที่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดหาอุปกรณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับบุคลากรที่มี
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ทักษะ ศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์ในการใช้โปรแกรม

3. ผู้สอบบัญชีควรกำกับแนะนำสหกรณ์ในความรับผิดชอบให้ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันโดยเร็ว

4. ผู้สอบบัญชีที่ได้รับการอบรมหรือมีประสบการณ์ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้สอบบัญชีอื่นให้มีทักษะเพิ่มขึ้น

ปัญหาสำหรับผู้สอบบัญชีที่ไม่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

1. ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

2. สหกรณ์ในความรับผิดชอบยังไม่ได้ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3. รายการค้าของสหกรณ์ในความรับผิดชอบมีจำนวนน้อยจึงไม่จำเป็นต้องใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบ ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบเดิมง่ายกว่า

ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้สอบบัญชีที่ไม่เคยใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL

1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดให้มีการอบรมการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL สำหรับผู้สอบบัญชีทุกคน

2. ผู้สอบบัญชีควรแนะนำสหกรณ์ในความรับผิดชอบให้ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3. ผู้สอบบัญชีควรเสริมทักษะในการใช้โปรแกรมทุกสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์